

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku B. U. z dnia 5 sierpnia 2022 roku odmówił jej ponownego przeliczenia emerytury.

W uzasadnieniu wskazano, że od dnia 22 listopada 2020 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego ubezpieczona ma ustalone prawo do emerytury na wniosek z dnia 29 listopada 2020 roku. Wysokość emerytury została obliczona z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących od dnia 1 kwietnia 2020 roku do dnia 31 marca 2021 roku. W dniu 5 sierpnia 2022 roku ubezpieczona zgłosiła wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ustawą z 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy emerytalnej. Zmieniony ustawą z dnia 16 listopada art. 26 ust 6 ustawy emerytalnej umożliwia ponowne obliczenie emerytury z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Ubezpieczona nie spełnia warunków do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie ustawy z 16 listopada 2016 roku ponieważ tablice trwania życia obowiązujące w dniu ukończenia 60 lat tj. 22.11.2020 r. są takie same jak przyjęte do wyliczenia emerytury.

(decyzja – k. 26 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła B. U. wskazując, że w jej ocenie jest niezgodna z prawem. Podniosła, że w jej przypadku korzystniejsze jest przeliczenie emerytury z uwzględnieniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących w dniu złożenia wniosku o ponowne przeliczenie emerytury.

(odwołanie – k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5-5 verte)

Na rozprawie w dniu 24 maja 2023 roku wnioskodawczyni zakwestionowała przyjęcie przez ZUS za każdy rok – 360 dni. Jej zdaniem winno zostać przyjęte za każdy rok – 365 dni, a w roku przestępnym – 366 dni. Ponadto wniosła o ponowne przeliczenie przysługującej jej emerytury z uwzględnieniem tablic średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia przez nią dodatkowych dokumentów dotyczących jej zatrudnienia.

(oświadczenie – rozprawa z dnia 24 maja 2023 roku e-protokół (...):02:05-00:05:35 i 00:10:42-00:13:00 – płyta CD – k. 38)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

B. U. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 29.11.2020 r. ubezpieczona złożyła do ZUS wniosek o emeryturę.

(wniosek – k. 1-7 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Decyzją ostateczną z dnia 4 stycznia 2021 roku organ rentowy przyznał skarżącej emeryturę w wysokości od 22.11.2020 r., tj. osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej

wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 115971,53 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 221547,18 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 261,50 m-cy
- wyliczona kwota emerytury wynosi 1290,70 zł

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej:

$$((...),53 + (...),18) / 261,50 = 1290,70 \text{ zł.}$$

Okresowa emerytura kapitałowa wynosi 212,66 zł

Łącznie kwota emerytury z FUS oraz okresowej emerytury kapitałowej wynosi 1503,36 zł.

Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1273,06 zł.

(decyzja – k. 14-16 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Od 1 kwietnia 2020 roku do dnia 31 marca 2021 roku. obowiązywała tablica średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn ogłoszona w drodze Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 25 marca r. (M. P. z 2020 r. poz. 326), zgodnie z którą średnie dalsze trwanie życia kobiet, które ukończyły 60 lat wynosi 261,50 miesięcy.

(okoliczność znana Sądowi z urzędu)

W dniu 5 sierpnia 2022 roku wnioskodawczynie złożyła do ZUS wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury, tj. ponowne obliczenie świadczenia z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia.

(wniosek – k. 25-25 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 10 sierpnia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał zaskarżoną decyzję. ZUS odmówił wnioskodawczynie prawa do przeliczenia emerytury gdyż brak jest podstaw do ponownego obliczenia emerytury z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia.

(decyzja – k. 26 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Do ponownego obliczenia kapitału początkowego wnioskodawczynie ZUS przyjął:

- okresy składkowe tj. 10 lat, 1 miesiąc i 24 dni, tj. 121 miesięcy;
- okresy nieskładkowe tj. 1 rok, 3 miesiące, 0 dni, tj. 15 miesięcy.
- łączna liczba okresów składkowych i nieskładkowych do 31.12.1998 r. określona w dniach – 4104 dni.
- średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób powyżej 62 lat – 209 miesięcy.

(decyzja – k. 38-39 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny został odtworzony na podstawie niekwestionowanych dokumentów zalegających w aktach ZUS-owskich, przy czym okoliczności faktyczne nie są sporne, albowiem spór dotyczy wyłącznie oceny prawnej żądania skarżącej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchyczenia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Jednocześnie Sąd zważył, że emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 Ustawy, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Kwestia nabycia prawa do emerytury przez osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. jest uregulowana w przepisie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.). Zgodnie z ust. 1 tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Obliczenie emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. odbywa się na zasadach określonych w art. 25-26c ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175, oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej, średnie dalsze trwanie życia ustala się dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku

Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2. Ogłoszone w ten sposób tablice średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6.

Z przepisu tego wynika, że średnie dalsze trwanie życia co do zasady powinno być ustalane wg tablic obowiązujących w dniu przejścia na emeryturę dla wieku równego wiekowi przejścia na emeryturę. Tylko jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, zgodnie z art. 26 ust 6 ustawy, który wszedł w życie z dniem 1 października 2017r., do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 art. 26 ustawy stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Nadal jednak średnie dalsze trwanie życia ustala się dla wieku ubezpieczonego, w dacie przejścia na emeryturę.

Tym samym, brak jest podstaw do przeliczenia emerytury wnioskodawczyni na podstawie art. 26 ust 6 ustawy emerytalnej bowiem emerytura została już obliczona z zastosowaniem tablic trwania życia obowiązujących w dniu ukończenia wieku emerytalnego – 60 lat – 22 listopada 2020 roku.

Średnia dalszego trwania życia to wielkość statystyczna, wyliczana przez Główny Urząd Statystyczny i uwzględnia maksymalny czas trwania generacji, liczbę osób dożywających określonego wieku. Średnia ta obliczana dla całej populacji, dla obu płci (wyrażana w miesiącach), ogłaszana jest przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym RP do 31 marca następnego roku kalendarzowego (art. 26 ust. 5), stanowiąc podstawę przyznawania emerytur na podstawie wniosków składanych od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku. Średnie dalsze trwanie życia jak już nadmieniono to bowiem wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki zazwyczaj, statystycznie upływa od ustalenia prawa do emerytury do dnia śmierci ubezpieczonego. Nie ma w tym zakresie jakiegokolwiek uznaniowości, ani tym bardziej dowolności po stronie organu emerytalnego, który nie dokonuje żadnych wyliczeń w tym przedmiocie. W gruncie rzeczy chodzi o ustalenie przewidywanego okresu pobierania przez daną osobę emerytury i – tym samym – równomiernego rozłożenia zgromadzonych składek i ewentualnie kapitału początkowego w ramach tego okresu.

Odwołująca ma ustalone prawo do emerytury powszechnej, od 22 listopada 2020 roku, tj. od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Jeżeli obliczenie wysokości emerytury następuje na datę złożenia wniosku o wypłatę emerytury, to do ustalenia wysokości tego świadczenia mają zastosowanie tablice średniego dalszego trwania życia obowiązujące na datę złożenia takiego wniosku. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie tablic średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M. P. z 2020 r. poz. 326) obowiązującym w okresie od 1.04.2020 r. do 31.03.2021 r., wskaźnik średniego dalszego trwania życia dla takich osób, jak odwołująca, określony w tablicy stanowiącej załącznik do w/w komunikatu wynosił 261,50 miesięcy – i taki został przyjęty przez ZUS w ostatecznej decyzji z dnia 4 stycznia 2021 r. przyznającej wnioskodawczyni prawo do emerytury z wieku powszechnego. Reasumując zatem, do obliczenia emerytury wnioskodawczyni ZUS przyjął średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego tj. 22.11.2020 r. w dniu ukończenia 60 lat. W niniejszej sprawie tablice średniego dalszego trwania życia obowiązujące w chwili ukończenia przez ubezpieczoną 60 lat są takie same jak przyjęte do wyliczenia emerytury.

Sąd Okręgowy nie stwierdził również żadnych nieprawidłowości w wyliczeniu przez ZUS okresu składkowego i nieskładkowego oraz przyjętego średniego dalszego trwania życia w obliczeniu kapitału początkowego. ZUS prawidłowo przyjął: okresy składkowe tj. 10 lat, 1 miesiąc i 24 dni, tj. 121 miesięcy, okresy nieskładkowe tj. 1 rok, 3 miesiące, 0 dni, tj. 15 miesięcy, łączną liczbę okresów składkowych i nieskładkowych do 31.12.1998 r. określona w dniach – 4104 dni, średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób powyżej 62 lat – 209 miesięcy.

Ponadto algorytm stażu wnioskodawczyni jest zgodny z § 31 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r., nr 237, poz. 1412), przy obliczaniu okresu składkowego i nie-składkowego dodaje się, osobno dla każdego z tych okresów, poszczególne lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych; sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za

jeden rok. Jeżeli , w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia, są podane dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1981 r. — 25 dni roboczych.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako niezasadne.